

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen
J.nr.: MST-821-00282,
MST-821-00283 og
MST-821-00284
Ref. MST-Storstrøm
August 2018 (opdateret
oktober 2018)

Høringsnotat for Natura 2000-område N171 Klinteskoven

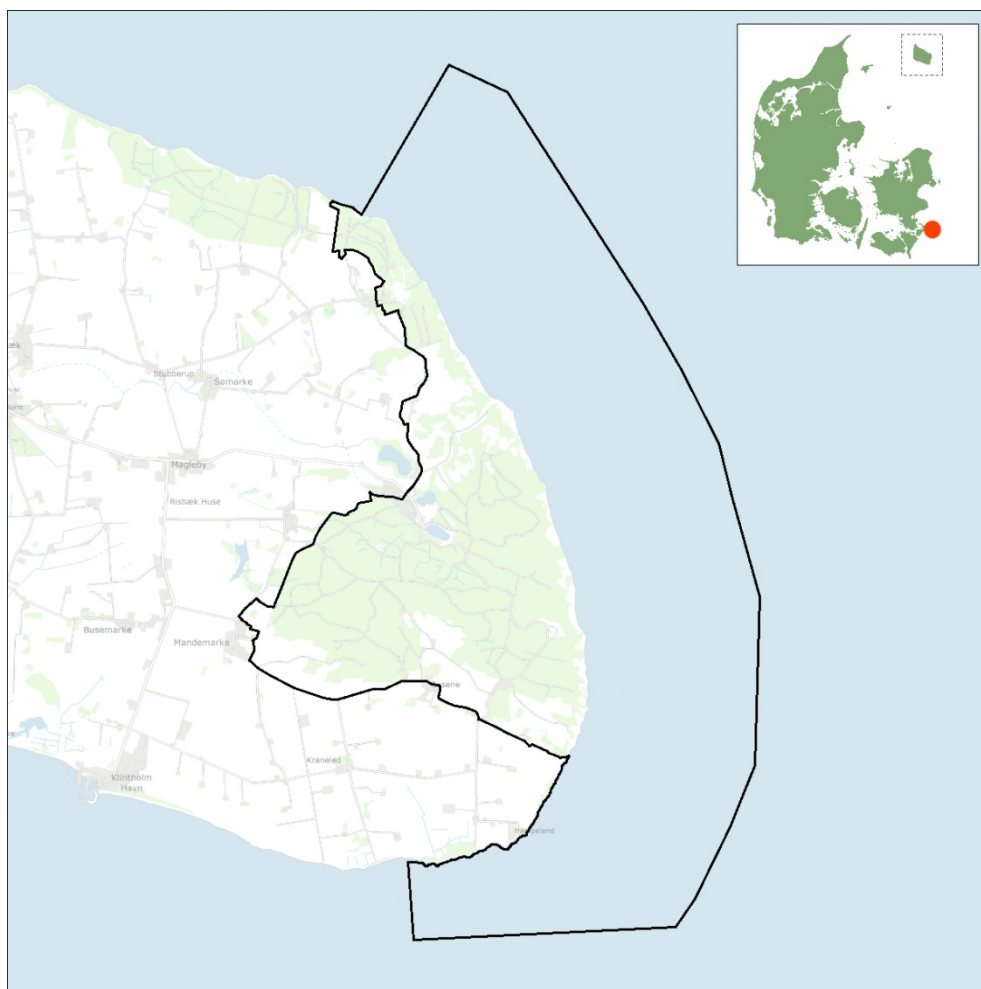
Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrænser for N171 Klinteskoven.

Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrænser for N171 Klinteskoven har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>.

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevareministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrænserne. Høringssvarene, der vedrører dette Natura 2000-område, er omtalt i afsnit 6, som er tilføjet efter høring af bekendtgørelsen. Afsnit 1.3 er blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	3
1.1	Indledning.....	3
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder.....	4
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser.....	4
1.3	Kriterier.....	5
1.4	Høringer.....	6
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N171 Klinteskoven	7
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	7
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	7
3	Høringssvar vedr. generelle emner	8
3.1	MST's kriterier og anvendelsen	8
3.2	Generelle bemærkninger, der ikke indgår i høring.....	8
4	Behandling af områdespecifikke emner	8
4.1	Habitatområde H150 Klinteskoven	9
4.1.1	Høringsforslag	9
4.1.2	Indkomne høringssvar.....	10
4.1.3	Tekniske justeringer	14
4.1.4	Udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet med nye naturarealer.....	14
4.1.5	Opsamling.....	15
4.2	Habitatområde H207 Klinteskov Kalkgrund.....	15
4.2.1	Høringsforslag	15
4.2.2	Indkomne høringssvar.....	16
4.2.3	Opsamling.....	16
4.3	Fuglebeskyttelsesområde F90 Klinteskoven	17
4.3.1	Høringsforslag	17
4.3.2	Indkomne høringssvar.....	17
4.3.3	Tekniske justeringer	21
4.3.4	Udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet med nye naturarealer.....	22
4.3.5	Opsamling.....	22
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N171 Klinteskoven.....	23
5.1	Opsamling	23
5.2	Den videre proces.....	23
6	Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelsesshøring	24
6.1	Baggrund.....	24
6.2	Høringssvar.....	24
6.2.1	H150 Klinteskoven.....	24
6.2.2	F90 Klinteskoven.....	25
6.3	Opsamling.....	25

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N171 Kliteskoven.

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger.

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken, som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdenes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål.”

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område.

Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne.

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udgør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder, som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrenser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrenser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser, som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrænserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt, og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med Natura 2000-beskyttelsen.

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive landbrugsarealer, arealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde, et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i, om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier, som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husdyrbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på, om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter, eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget en berigtigelse af de eksisterende Natura 2000-områders grænser. Dette er sket for at justere grænserne i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang, da Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrenserne og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende høringssvar.

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere, hvor kommunerne i deres egenskab som myndighed blev bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kunne tages ud af Natura 2000-områderne. Naturstyrelsen og Forsvaret blev ligeledes inddraget i denne tekniske proces blandt andet i forhold til forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne.

Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områders grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områders grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medie samtidig med, at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000-grænser. Derfor udsendte Miljøstyrelsen et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne høring blev gennemført i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar.

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrenser, som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen.

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N171 Klinteskoven

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N171 er der i Miljøstyrelsens høringsforslag sket en mindre reduktion og et par udvidelser. Området er foreslået reduceret med et campingpladsareal ved Aborresø samtidig med, at området er foreslået udvidet med tilstødende naturarealer ved Hundevæng Overdrev og et areal syd for Høvblege begge indeholdende tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev samt levested for rødrygget tornskade. Områdegrenserne er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget 3 høringssvar indeholdende i alt 3 ændringsforslag med konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Vordingborg Kommune, Dansk Ornitologisk Forening (Storstrøm) og Danmarks Naturfredningsforening.

Ændringsforslagene indeholder forslag om nye udvidelser af Natura 2000-området. Forslagene er bl.a. begrundet med tilstedeværelse af natur og arter på udpegningsgrundlaget.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Nogle af høringssvarene berører emner, som ligger uden for rammerne af høringen om justering af grænserne for Natura 2000-områderne, fx kommentarer til gældende lovgivning, ønsker om ændringer af udpegningsgrundlag m.v. Sådanne høringssvar kan være kort gengivet, men kun i et begrænset omfang kommenteret.

Af hensyn til det generelle overblik og læsevenlighed nævnes alene organisationer og kommuner med navn. Lodsejere og virksomheder er samlet under betegnelsen lodsejere. Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

3 Høringssvar vedr. generelle emner

Der er indkommet et høringssvar, der omhandler generelle emner.

3.1 MST's kriterier og anvendelsen

Vordingborg Kommune bemærker, at det har været svært at vurdere grænsejusteringen ud fra en faglig betragtning, da de finder at Miljøstyrelsens faglige begrundelse har været sparsom.

Høringssvar med bemærkninger til Miljøstyrelsens faglige kriterier for justeringen af Natura 2000-områdernes grænser er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside mst.dk/grænsejustering-hoeringsnotater

3.2 Generelle bemærkninger, der ikke indgår i høring

Vordingborg Kommune anfører, at en af de større udfordringer for Natura 2000-naturen og arterne i kommunen er manglen på større sammenhængende naturområder, mere plads til naturen og større indsats mod klimaforandringer ift. permanente havvandsstigninger. Kommunen mener derfor, at det er uhensigtsmæssigt at udtage de foreslåede arealer fra Natura 2000-området, idet det ofte er disse arealer, der har mulighed for at huse fremtidens habitatnatur.

Høringssvaret falder uden for rammen af denne høring og er derfor ikke behandlet yderligere.

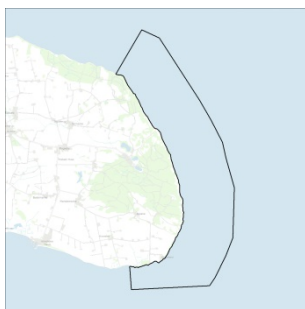
4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N171 Klinteskoven består af følgende habitat- og fuglebeskyttelsesområder:

- H150 Klinteskoven
- H207 Klinteskov kalkgrund
- F90 Klinteskoven

Figur 2. H150

Figur 3. H207

Figur 4. F90

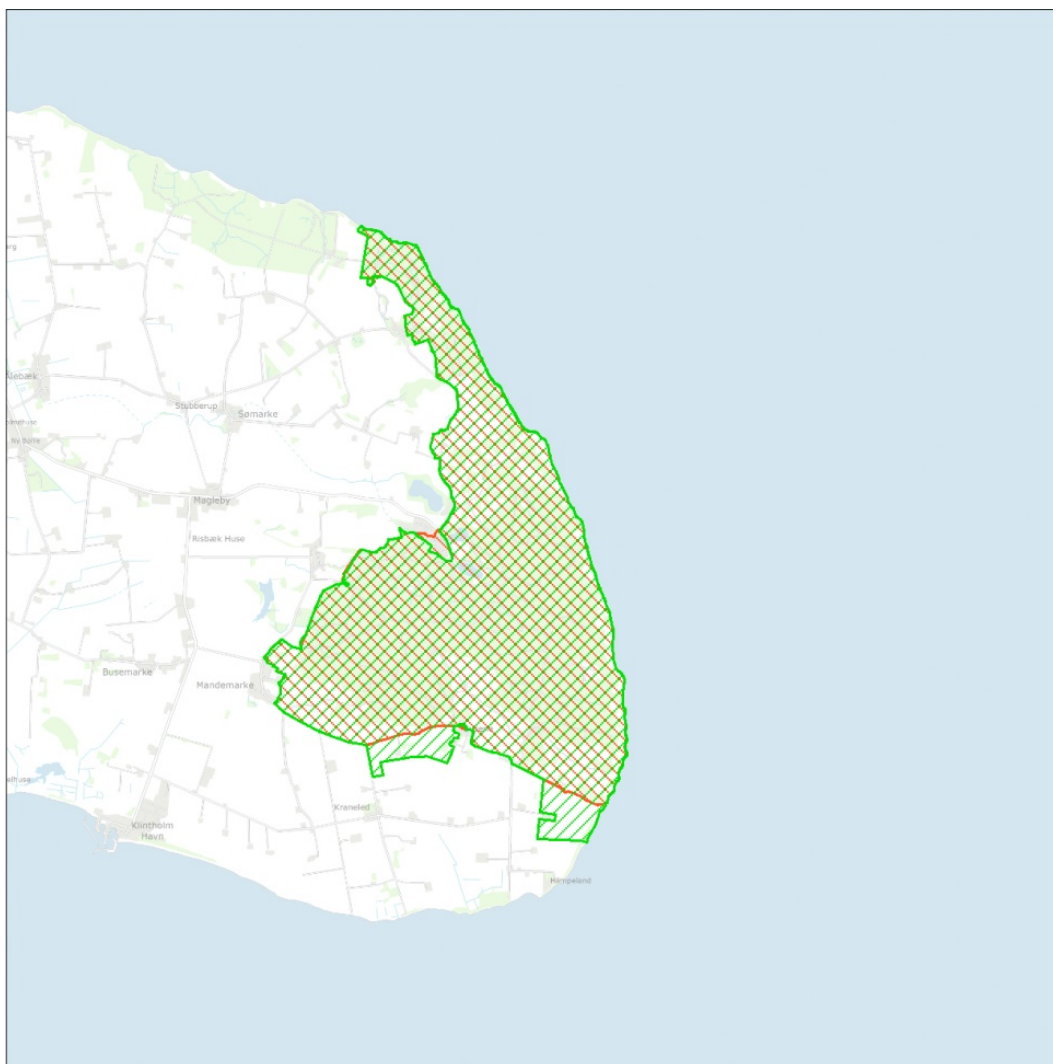
Høringssvar med konkret arealforslag til det enkelte habitat- og fuglebeskyttelsesområde samt høringsforslagets forslag om justeringer i områdegrensene vil blive gennemgået område for område i de følgende afsnit.

4.1 Habitatområde H150 Klinteskoven

4.1.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er der foreslået udvidelser med Hundevæng Overdrev samt et område syd for Høvblege, begge indeholdende tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev. Området er foreslået reduceret med campingpladsen ved Aborresø. Områdegrænserne er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 5 viser de kvalitetssikrede grænser samt høringsforslaget for habitatområde H150 Klinteskoven.

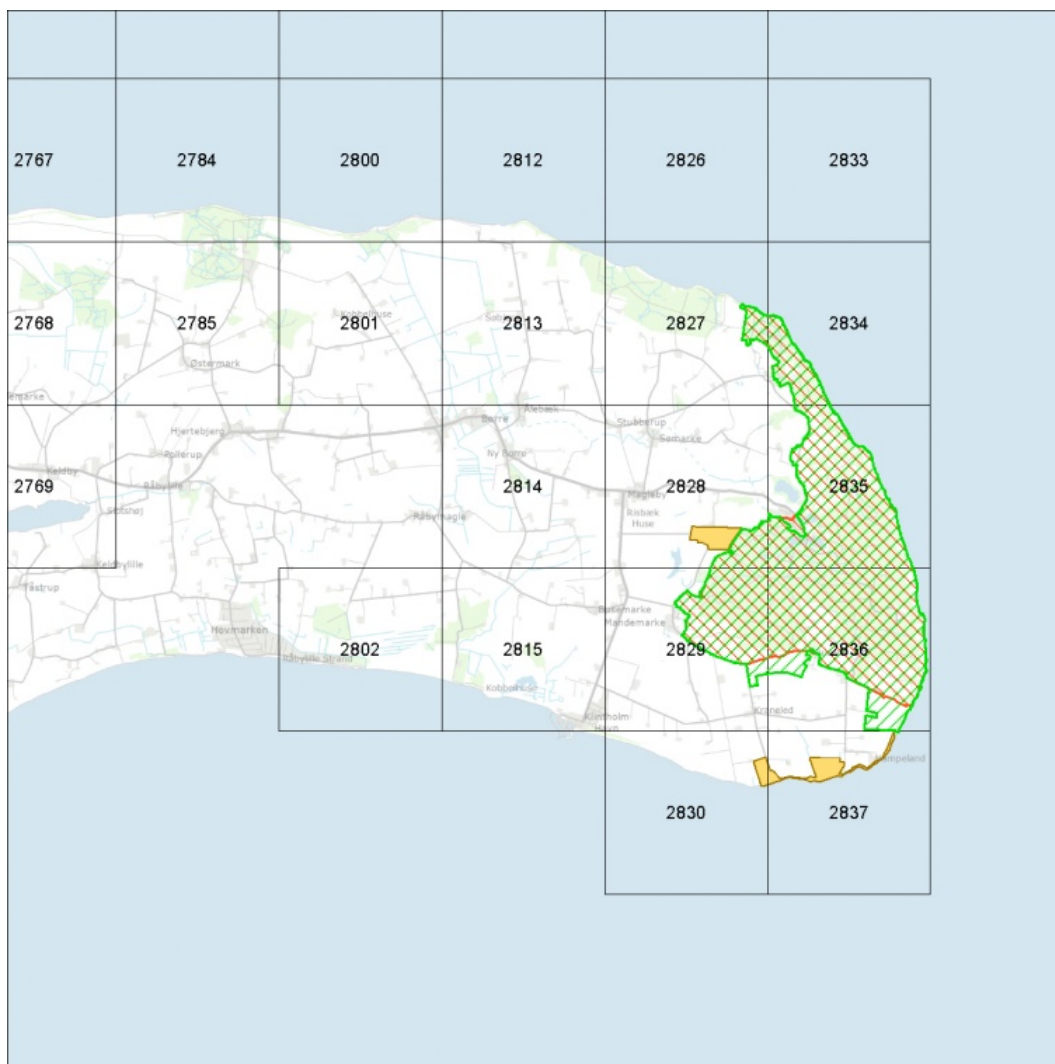

Figur 5. Habitatområde H150. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.1.2 Indkomne hørings svar

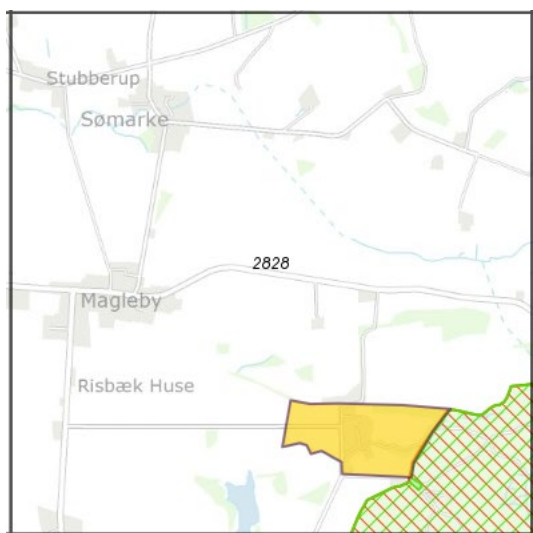
Miljøstyrelsen har modtaget to ændringsforslag til habitatområde H150. Ændringsforslagene er fra Danmarks Naturfredningsforening og Vordingborg Kommune. Ændringsforslagene indeholder forslag om udvidelser af habitatområdet.

På figur 6 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdeafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås fra nord mod syd.

Figur 6. Habitatområde H150. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse.

4.1.2.1 Kvadrat 2828 – arealer omkring Klintholm

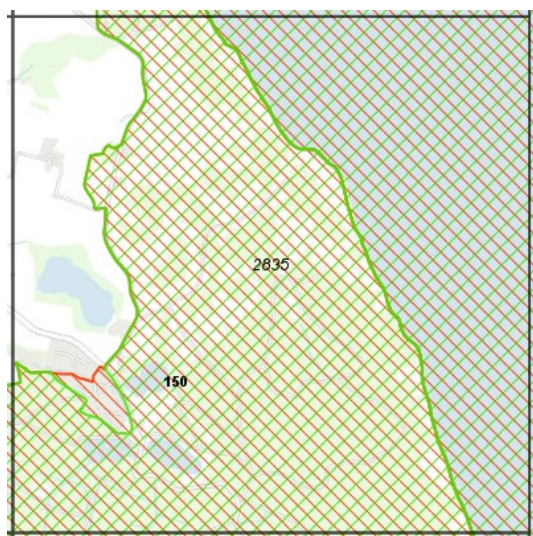

Figur 7. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angive høringsforslagets afgrænsning. Den gule helfarvede polygon viser ændringsforslaget til udvidelse.

Danmarks Naturfredningsforening forslår, at udvide Natura 2000-området, da foreningen er bekendt med fund af bredøret flagermus på arealet.

Høringssvaret indeholder forslag om udvidelse af habitatområdet. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at fjerne intensivt drevne arealer jf. de faglige kriterier og ikke fjerne habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er nok dokumentation for at arealet bidrager til en yderligere beskyttelse af bredøret flagermus. Overvågningsdata viser, at arten er blevet hørt på arealet, hvorvidt det er en yngleforekomst fremgår ikke af data. Det vurderes, at der er tilgængelige levesteder indenfor habitatområdet og på den baggrund fastholdes høringsforslagets områdegrænser.

4.1.2.2 Kvadrat 2835 – arealer nær Aborresø

Figur 8. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Den gule helfarvede polygon viser ændringsforslaget, der er forslag til udvidelse af habitatområdet.

Miljøstyrelsen har foreslået, at et areal med campingplads ved Aborre Sø udtages af habitatområdet, da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen og på baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på arealet. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealet på begge luftfoto kan karakteriseres som aktiv campingplads. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Dansk Ornitologisk Forening (Storstrøm) gør ikke indsigelse mod at campingpladsen ikke er omfattet af fuglebeskyttelsesområdet fremover, såfremt arealanvendelsen ikke ændres.

4.1.2.3 Kvadrat 2829 og 2836 – arealer nær Busene og Hundevængsgård

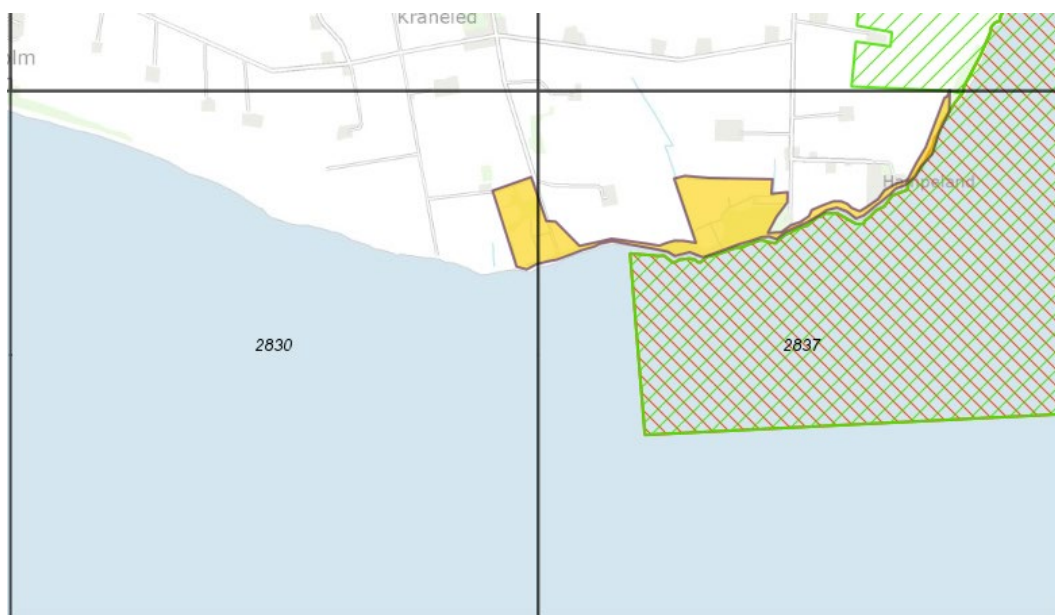

Figur 9. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med to arealer mod syd. Det ene ved Gurkebakken syd for Høvblege samt Hundevæng Overdrev. Arealerne lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har, på baggrund af Naturstyrelsens og egen viden om arealerne, samt tilgængeligt fagligt materiale i Naturdatabasen vurderet, at arealerne kan karakteriseres som kalkoverdrev og tørt kalksandoverdrev.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områdene med yderligere naturarealer. Udlægningen af et yderligere areal i tilknytning til Hundevæng Overdrev som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftale om yderligere naturarealer. Arealet vurderes at indeholde kalkoverdrev og tørt kalksandoverdrev.

4.1.2.4 Kvadrat 2830 og 2837 – arealer ved Busene Have

Figur 9 Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Det viste habitatområde på vand er H207, jf. figur 3. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, til udvidelse.

Vordingborg Kommune foreslår, at udpege et nyt habitat- og fuglebeskyttelsesområde i tæt tilknytning til eksisterende habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Kommunen oplyser, at der eksisterer habitatnaturtyper på arealet samt, at levestedet for vandrefalk vil blive udvidet.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar, som delvist imødekommes. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Udlægningen af Busene Have og Mandemarke Have som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftale om yderligere naturarealer. Arealerne vurderes at indeholde rigkær og ellesump.

4.1.3 Tekniske justeringer

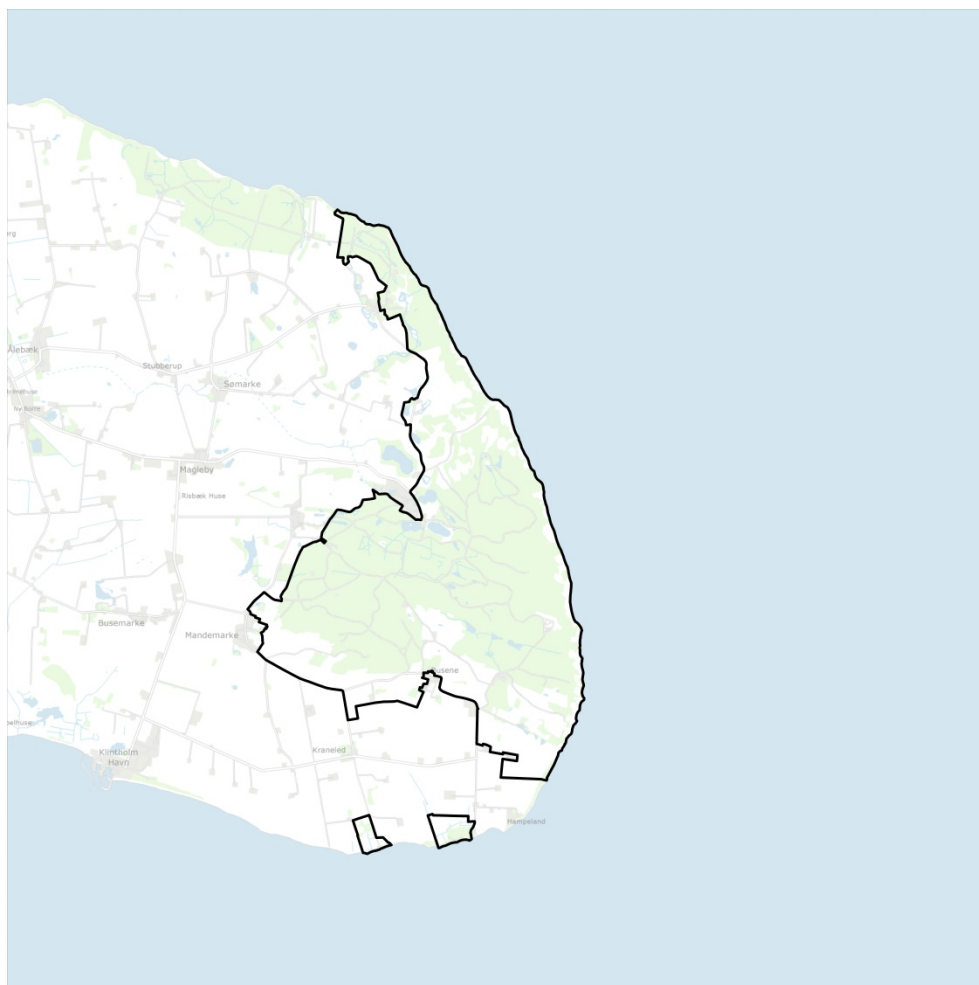
Miljøstyrelsen har kvalitetssikret områdegrenserne i kvadrat 2827, 2828, 2829 2834 og 2836. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrenserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrenserne og høringssvarene.

4.1.4 Udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet med nye naturarealer

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af Busene og Mandemarke Haver samt areal i tilknytning til Hundevæng overdrev som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Arealerne forventes at indeholde rigkær, ellesump, kalkoverdrev og tørt kalksandsoverdrev.

4.1.5 Opsamling

Den nye afgrænsning af habitatområdet vil fremover følge naturlige skel i landskabet. Campingpladsarealet ved Aborresø vil ikke længere være omfattet og området vil være udvidet med Busene og Mandemarke Haver, Hundevæng Overdrev, og et naboareal hertil samt et areal syd for Høvblege ved Busene. Således er habitatområdet udvidet med 93 ha og reduceret med 6 ha. Den endelige områdegrænse fremgår af figur 11.

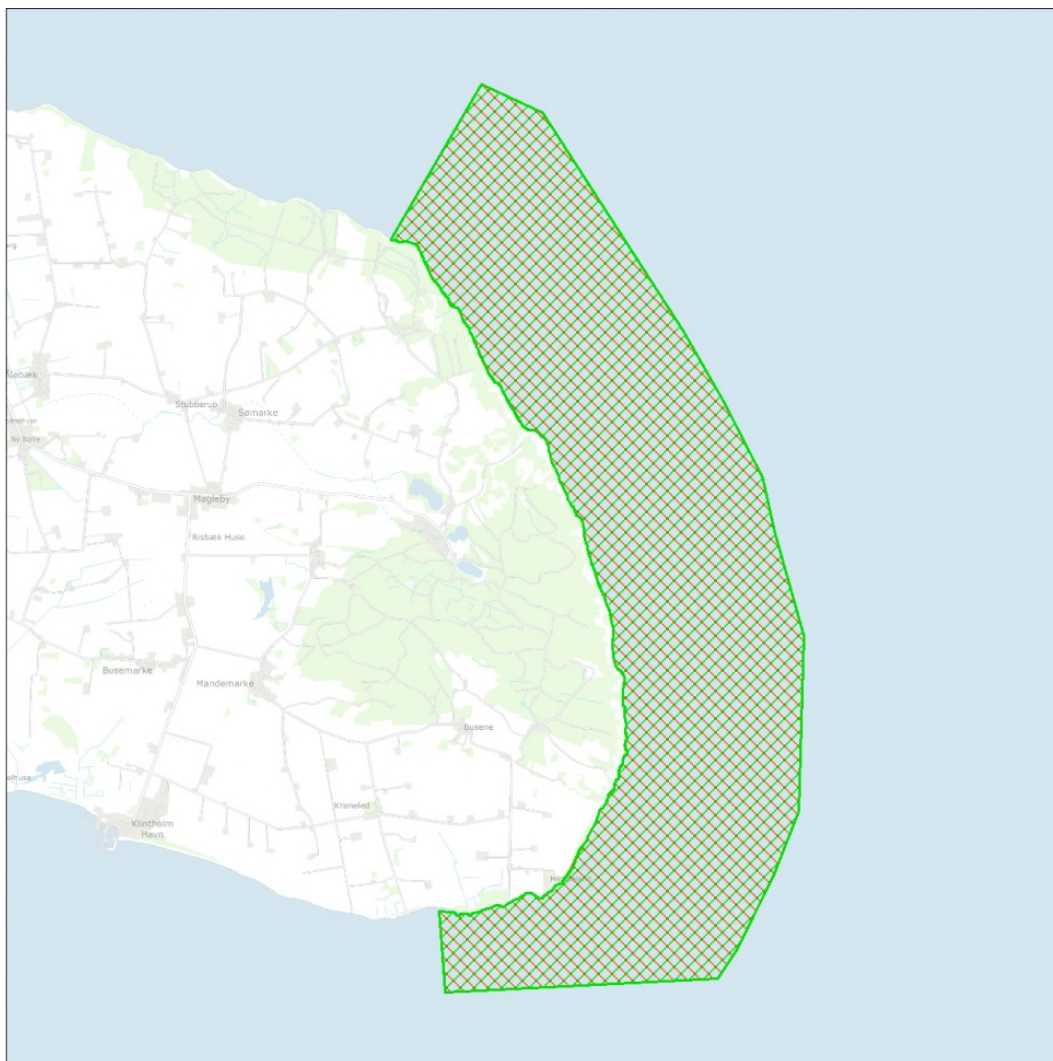
Figur 11. Den endelige afgrænsning af habitatområde H150 Klinteskoven.

4.2 Habitatområde H207 Klinteskov Kalkgrund

4.2.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er områdegrænserne kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset den aktuelle kystlinje.

Figur 12 viser de kvalitetssikrede grænser samt høringsforslaget for habitatområde H207 Klinteskov Kalkgrund.

Figur 102. Habitatområde H207. Den røde skravering viser de kvalitetssikrede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning.

4.2.2 Indkomne høringssvar

Miljøstyrelsen har modtaget 1 ændringsforslag til området fra *Dansk Ornitologisk Forening (Storstrøm)*, som ønsker at binde H207 sammen med N168.

Dette forslag er behandlet i høringsnotatet for N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund.

4.2.3 Opsamling

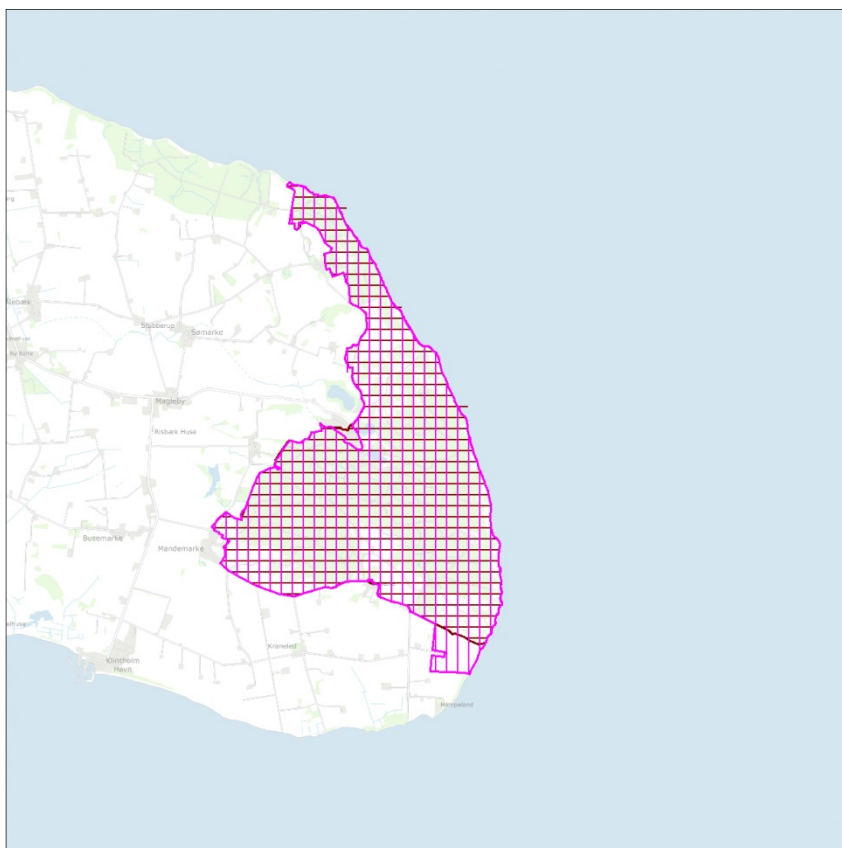
Den nye afgrænsning af habitatområdet vil fremover følge den aktuelle kystlinje. Afgrænsningen på vand er uændret. Således er området udvidet med 0 ha, og reduceret med 0,2 ha.

4.3 Fuglebeskyttelsesområde F90 Klinteskoven

4.3.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået udvidet med Hundevæng Overdrev på baggrund af forekomst af rødrygget tornskade. Området er foreslået reduceret med campingpladsen ved Aborresø. Områdegrænserne er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 13 viser de kvalitetssikrede grænser samt høringsforslaget for fuglebeskyttelsesområde F90 Klinteskoven.

Figur 113. Fuglebeskyttelsesområde F90. Den lilla skravering viser de kvalitetssikrede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med lilla, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. Arealer der kun er skraveret med lyserød, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område.

4.3.2 Indkomne høringssvar

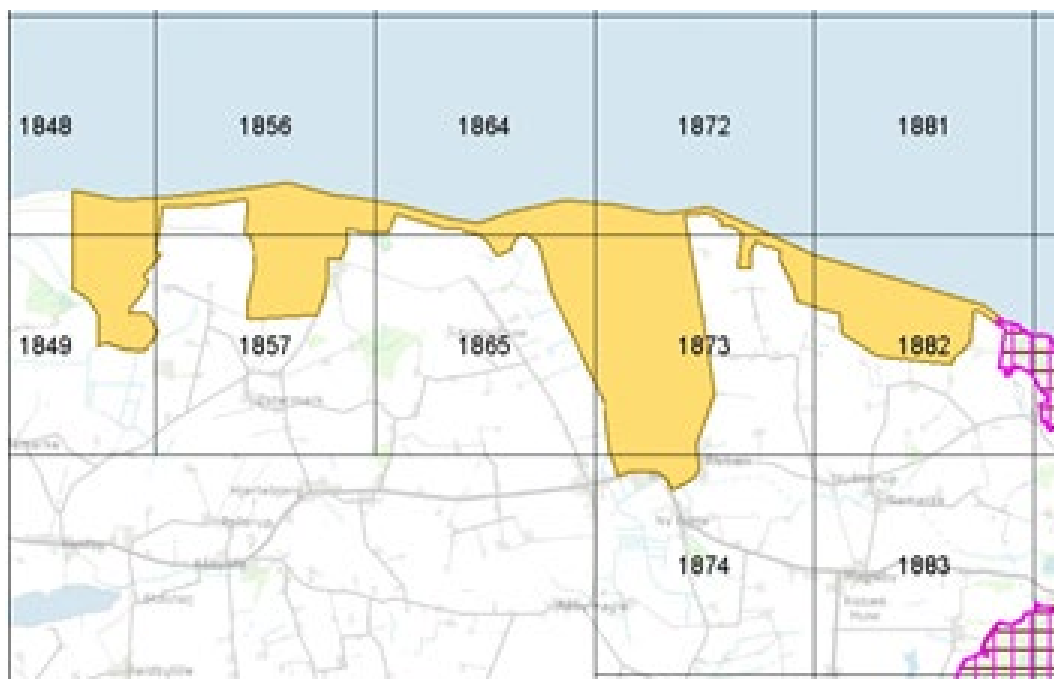
Miljøstyrelsen har modtaget to ændringsforslag til fuglebeskyttelsesområde t. Ændringsforslagene er fra Dansk Ornitologisk Forening (Storstrøm) og Vordingborg Kommune. Ændringsforslagene indeholder begge forslag til udvidelser af området.

På figur 14 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag, der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdeafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række

The map illustrates the historical expansion of the city of Copenhagen. The grid squares represent the years of incorporation: 1848, 1856, 1864, 1872, 1881, 1888, 1849, 1857, 1865, 1873, 1882, 1889, 1874, 1883, 1890, 1875, 1884, 1891, 1885, and 1892. The map shows the city's growth from the inner core (1848) to the surrounding areas (1892). Key geographical features include the sea to the south and west, and various districts like Østermark, Højeby, and Kødby. The map also shows the city's expansion into the surrounding countryside, with the 1890 area being a large, irregularly shaped area on the eastern side of the city.

18

4.3.2.1 Kvadrat 1848-1849, 1856-187, 1864-1865, 1872-1874 og 1882 – arealer langs den nordlige kyst af Møn

Figur 135. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den lilla skravering viser de kvalitetssikrede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse. Ændringsforslag på vandarealet tilhører et andet Natura 2000 område.

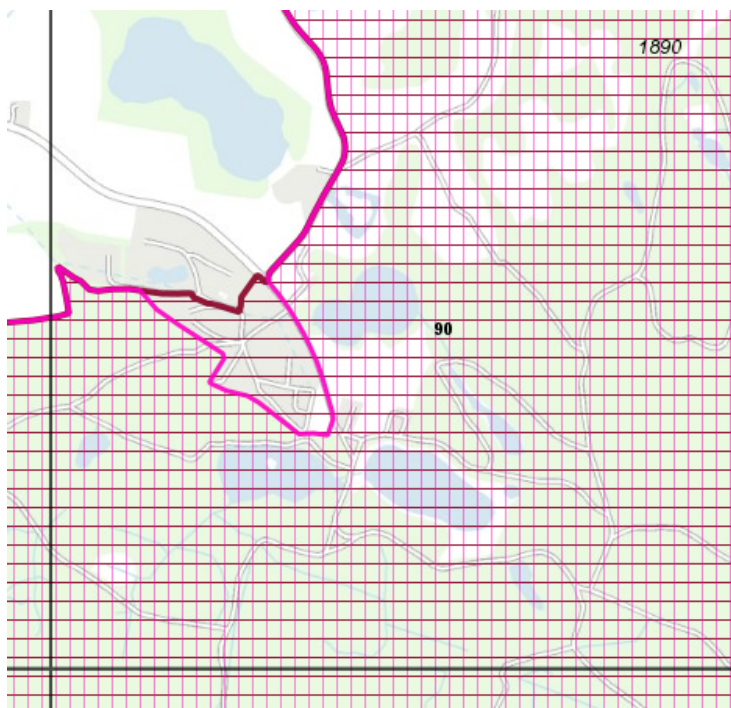
Dansk Ornitologisk Forening (Storstrøm) foreslår en udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet langs den nordlige kyst af Møn, samt centrale dele af den tidligere Borre Sømose. Det oplyses desuden, at arealet er et vigtigt fourageringsområde for havørn, rød glente og ravn.

Høringssvaret indeholder forslag om en større udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet. Justeringen af Natura 2000-områdernes grænser er igangsat på baggrund af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at udtage intensivt drevne arealer fra Natura 2000-områderne og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter.

Miljøstyrelsen bemærker desuden, at de i høringssvaret nævnte arter: havørn, rød glente og ravn, ikke er på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag.

På baggrund heraf fastholdes høringsforslagets områdeafgrænsning.

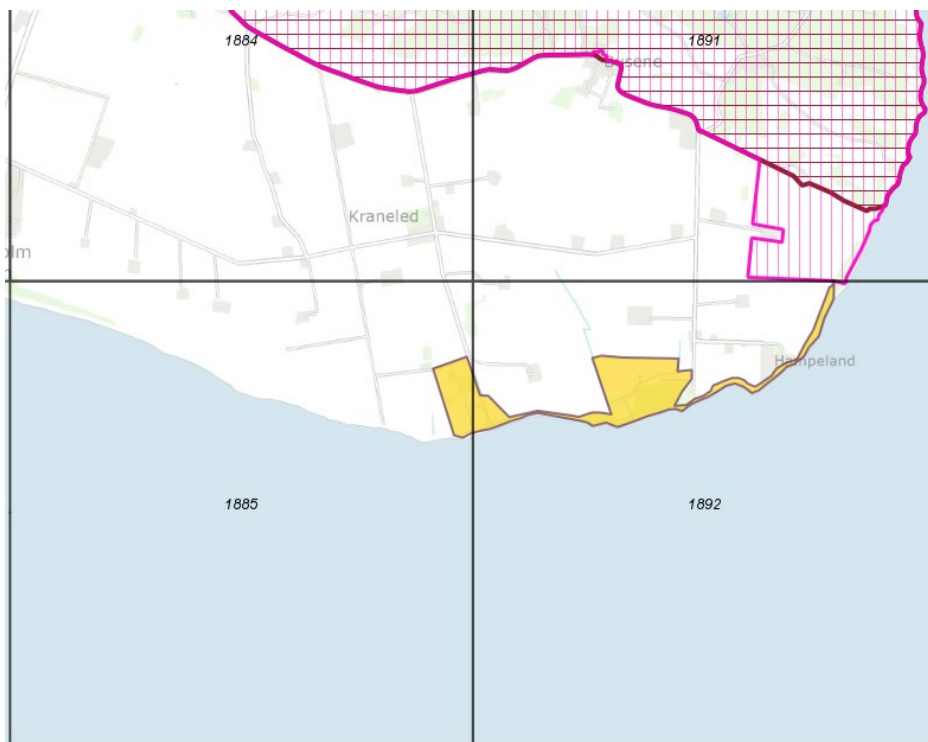
4.3.2.2 Kvadrat 1890 – arealer ved Aborresø

Figur 146. Tallet angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den lilla skravering viser de kvalitetssikrede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med lilla, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

Miljøstyrelsen har foreslået, at et areal med campingplads ved Aborresø udtages af fuglebeskyttelsesområdet, da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af DOF-basen og på baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for arter på arealet. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealet på begge luftfoto kan karakteriseres som aktiv campingplads. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra fuglebeskyttelsesområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

4.3.2.3 Kvadrat 1885 og 1892 – arealer ved Busene Have

Figur 157. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den lilla skravering viser de kvalitetssikrede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse. Ændringsforslag på vandarealet tilhører et andet Natura 2000-område.

Miljøstyrelsen har foreslået fuglebeskyttelsesområdet udvidet med et areal mod syd (Hundevæng Overdrev), da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af DOF-basen og det er Miljøstyrelsens vurdering, at arealet bidrager til beskyttelsen af rødrygget tornskade som er på områdets udpegningsgrundlag.

Vordingborg Kommune foreslår, at udpege et nyt habitat- og fuglebeskyttelsesområde i tæt tilknytning til eksisterende habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Kommunen oplyser, at der eksisterer habitatnaturtyper på arealet, samt at levested for vandrefalk vil blive udvidet.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar, som delvist imødekommes. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Udlægningen af Busene Have og Mandemarke Have som fuglebeskyttelsesområde er foretaget i overensstemmelse med aftale om yderligere naturarealer. Arealerne vurderes at indeholde fouragerings- og levested for rødrygget tornskade og vandrefalk.

4.3.3 Tekniske justeringer

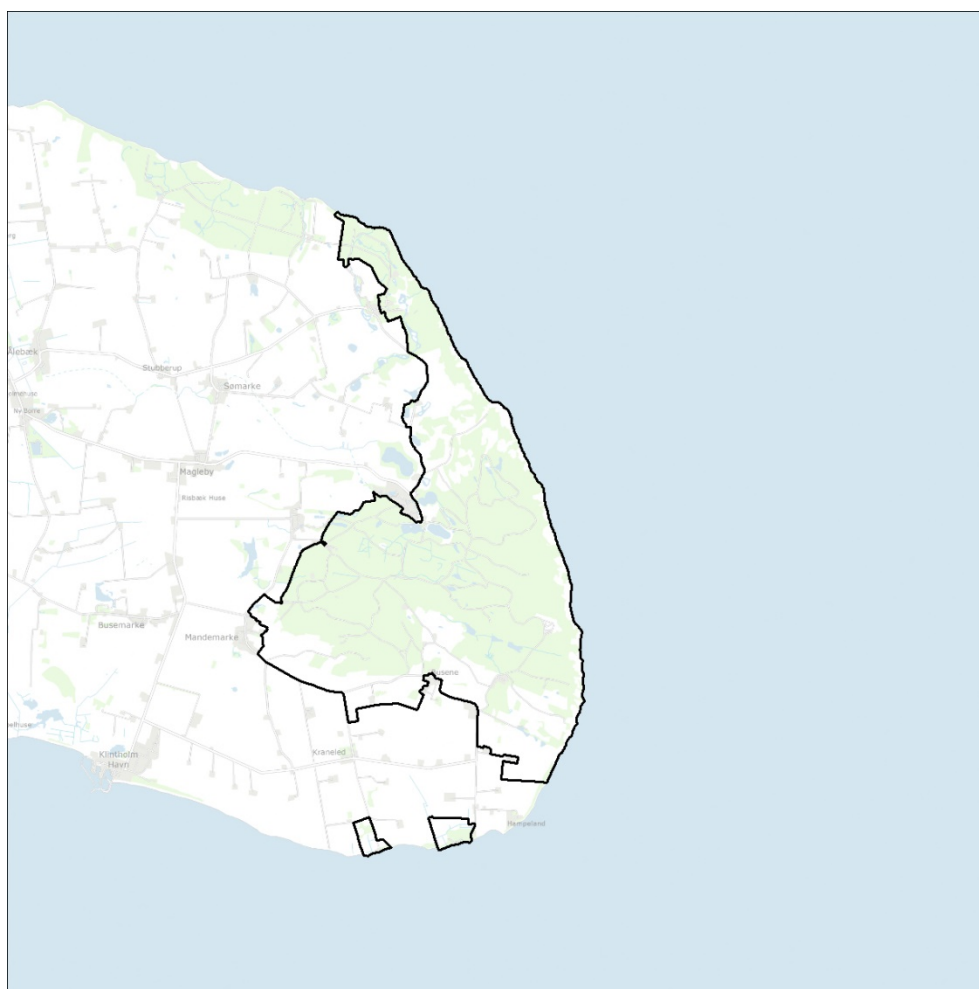
Miljøstyrelsen har kvalitetssikret områdegrensene i kvadrat 1882, 1883, 1889, 1884, og 1891. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrensene og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrensene og høringssvarene.

4.3.4 Udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet med nye naturarealer

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af Busene og Mandemarke Haver samt areal i tilknytning til Hundevæng Overdrev som fuglebeskyttelsesområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Arealerne forventes at indeholde fouragerings- og levested for rødrygget tornskade og vandrefalk.

4.3.5 Opsamling

Den nye afgrænsning af fuglebeskyttelsesområdet vil fremover følge naturlige skel i landskabet. Campingpladsarealet ved Aborresø vil ikke længere være omfattet og området vil være udvidet med Busene og Mandemarke Haver, Hundevæng Overdrev arealer, og et naboareal hertil samt et areal syd for Høvblege ved Busene. Således er fuglebeskyttelsesområdet udvidet med 93 ha og reduceret med 6 ha. Den endelige områdegrænse fremgår af figur 18.

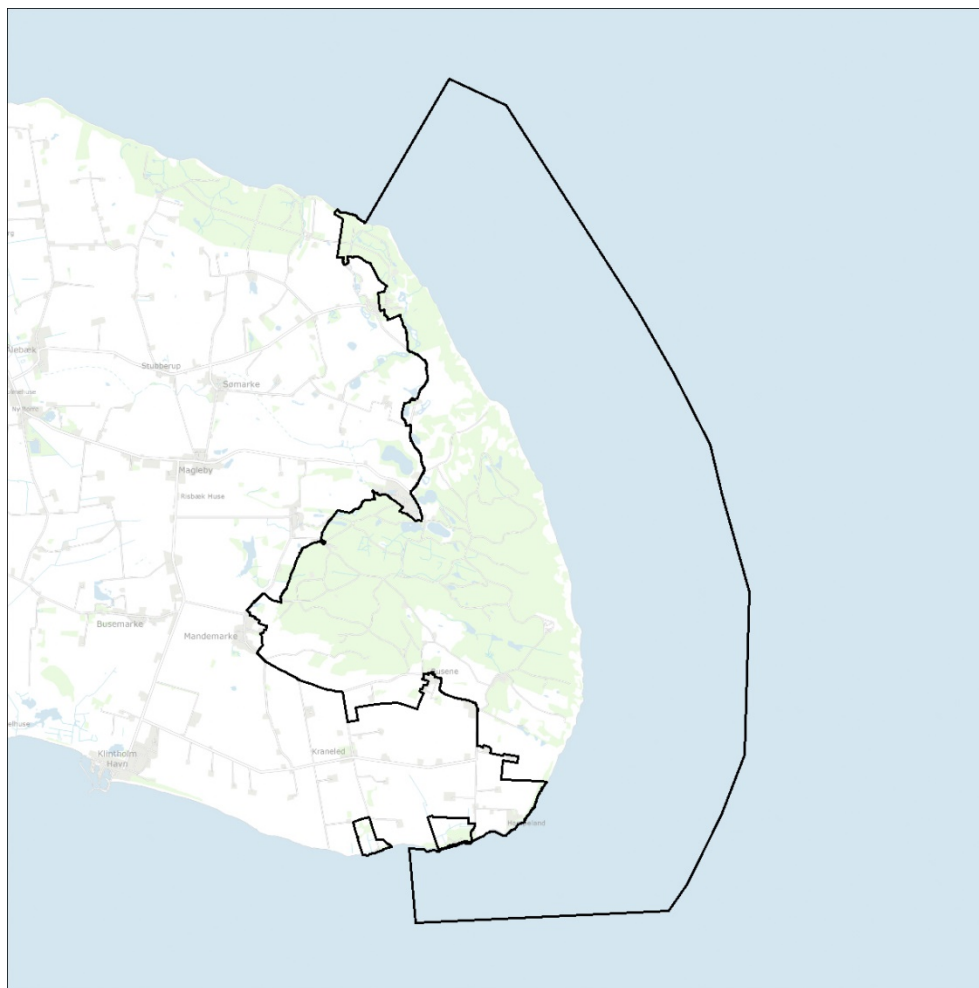
Figur 18. Den endelige afgrænsning af fuglebeskyttelsesområde F90 Klinteskoven.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N171 Klinteskoven

5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N171 Klinteskoven er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar og udlægning af Naturstyrelsens arealer. I alt udvides Natura 2000-området med 93 ha og reduceres med 7 ha.

Den endelige områdegrense fremgår af figur 19.

Figur 19. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N171 Klinteskoven.

5.2 Den videre proces

Justeringerne af Natura 2000-områdernes grænser skal godkendes af EU- Kommissionen. På baggrund af de udarbejdede justeringer af Natura 2000-områdernes grænser udsteder Miljø- og Fødevareministeriet en bekendtgørelse, som sendes i høring 20. august – 17. september 2018 med henblik på, at de foreslåede udvidelser opnår beskyttelse som Natura 2000-områder. På arealer med foreslåede reduktioner opretholdes Natura 2000-beskyttelsen under den kommende dialog med EU-Kommissionen. Dette sker i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for ændringer i Natura 2000-områders afgrænsning.

Ultimo oktober 2018 underretter Miljø- og Fødevareministeriet EU-kommissionen om de foretagne og foreslåede justeringer af områdegrænserne herunder præsentation af principper for justeringerne og arealmæssige konsekvenser. Dialogen med EU-kommissionen forventes afsluttet medio 2019, hvorefter de endelige Natura 2000-områdegrænser kan fastlægges ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

6 Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelseshøring

6.1 Baggrund

Som opfølgning på Natura 2000-grænsejusteringsprocessen forventes en ny bekendtgørelse om udpegning af administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) at træde i kraft den 1. november 2018. Bekendtgørelsen erstatter bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016.

Bekendtgørelsen har været i høring i perioden 22. august til 17. september 2018. I forbindelse med bekendtgørelseshøringen er der kommet en række høringssvar vedr. specifikke områder og deres afgrænsning.

6.2 Høringssvar

Der er kommet en række høringssvar til område nr. N171 Klinteskoven. Høringssvarene vedrører konkret habitatområde H150 Klinteskoven og fuglebeskyttelsesområde F90 Klinteskoven.

6.2.1 H150 Klinteskoven

En række høringssvar fra Dansk Botanisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening (Vordingborg) gentager argumenter, der tidligere er fremsendt i Miljøstyrelsens høringer af udkast til grænsejusteringen. Miljøstyrelsen har genbehandlet disse høringssvar ud fra de faglige kriterier, luftfoto fra 1995 og 2016 og fagligt materiale og henviser på den baggrund til den vurdering og områdefafgrænsning der tidligere er beskrevet i dette høringsnotat.

Samme høringssvar indeholder nye argumenter og oplysninger og er derfor behandlet her:

Dansk Botanisk Forening mener, at udpegningen af de statslige arealer strider mod Miljøstyrelsens egne retningslinjer. Foreningen henviser til de to satellitter ved kysten, samt et naboareal til Hundevængsgård, sidstnævnte mener foreningen ikke indeholder habitatnatur. Foreningen og Danmarks Naturfredningsforening (Vordingborg) forslår at binde satellitterne sammen med resten af habitatområdet ved at udpege kystskrænten og overdrev ved Hampeland. Endvidere er Dansk Botanisk Forening uforstående over for udpegningen af den sydøstligste del af arealer ved Bøgeholt.

Miljøstyrelsens udvidelser i H150 er i overensstemmelse med Aftaleparternes ønske om at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Kystskrænten og arealet ved Hampeland er ikke en del af denne aftale, og Miljøstyrelsen kan på dette tidspunkt i grænsejusteringsprocessen ikke tage højde for arealændringer der ikke kommer fra lodsejeren.

Naturstyrelsen har bidraget med kortlægningsdata for arealerne vest for Hundevængsgård, som dokumenterer forekomst af habitatnaturtyperne kalkoverdrev og tørt kalksandsoverdrev. De sydøstligste arealer ved Bøgeholt er medtaget som en del af det samlede areal netop for at følge naturlige og erkendbare skel i landskabet.

6.2.2 F90 Klinteskoven

Et høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening (Vordingborg) gentager argumenter, der tidligere er fremsendt i Miljøstyrelsens høringer af udkast til grænsejusteringen. Miljøstyrelsen har genbehandlet disse høringssvar ud fra de faglige kriterier, luftfoto fra 1995 og 2016 og fagligt materiale og henviser på den baggrund til den vurdering og områdefrænsning der tidligere er beskrevet i dette høringsnotat.

Miljøstyrelsens udvidelser i F90 er ligeledes i overensstemmelse med Aftaleparternes ønske om at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Kystskrænten er ikke en del af denne aftale, og Miljøstyrelsen kan på dette tidspunkt i grænsejusteringsprocessen ikke tage højde for arealændringer der ikke kommer fra lodsejeren.

6.3 Opsamling

Afgrænsning af Natura 2000-områder N171 Klinteskoven er ikke justeret på baggrund af Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelses høring. Den endelige områdegrense fremgår af bekendtgørelsen, der forventes at gælde fra 1. november 2018 og fremgår også af side 23 i dette høringsnotat.